

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 3

94. ÅRGANG

13. FEBRUAR

1 9 8 2

**Eventyret om
Mariann-Hill**

**Den hellige Barbara
av Straumsvik**

Den gotiske Bibel

Eventyret om Mariann-Hill

Av Svend Aage Rasmussen

Humor kan være en berikelse for menneskesinnet. Den kan bare svært ofte være vanskelig å produsere. En liten flokk med hvite cisterciensermunker, som i julen 1882 i bokstaveligste forstand gikk i vann nesten til halsen på dårlige sør-afrikanske veier midt i regntiden, måtte i sannhet innrømme det. Allikevel lyktes det en lykkelig sjel å døpe den vesle karavanan til navnet «det rullende abbedi». — Rullende var karavanan for såvidt, idet den besto av munkene og deres leder Franz Pfanner og tungt lastede vogner trukket av okser. — Var munkene ved å tape motet, så var Pfanner optimist. Freidig kommanderte han oksene til venstre over veien, hvorpå de dreide til høyre og rett ut i gjørmene. Pater Pfanner ropte derpå begeistret: «Less av, vi blir her!» —

Beretningen om det rullende abbedi og dets stranding midt ute i en sump er innledningen til eventyret om misjonsordenen Mariannahill, hvis virksomhet i dag strekker seg langt ut over Afrikas grenser og til områder som Pfanner og hans lille skare ikke hadde drømt om. Å skrive historien om Mariannahill er i høy grad å skrive historien om Franz Pfanner. Og den er i seg selv et eventyr!

Franz Pfanner ble prest i 1850, 25 år gammel. I fire år var han hjelpeprest i en østerriksk landsbygd, hvoretter hans biskop ba ham om å ta opp arbeidet som spiritual for noen barmhjertige søstre i Agram i Kroatia, som dengang var et av de østerriksk-ungarske kronland. I de fem år han var i Agram var han også fengselsprest, og han var svært populær blant de innsatte.

Som spiritual for søstrene snuste han litt til klosterlivet og overveide selv å tre inn i et ordenssamfunn. Det var imidlertid en vanskelig beslutning å ta, fordi pastor Pfanner var en særpreget personlighet med et umiskjennelig kolerisk temperament og et organisasjonstalant av de sjeldne.

Hvilket ordenssamfunn skulle han så velge, om han, som han uttrykte det: «... skulle studere seg til døde eller faste seg til samme tilstand». Han følte seg tiltrukket både av jesuitter og cisterciensere. Tilsist ble han enig med biskopen om at han skulle ta seg en tur til Roma, for å få orden på sine ideer.

Kroatia var dengang mer eller mindre en del av Det østerriksk-ungarske monarki. Hatet til alt som var tysk var levende i hele det sør-slaviske område, og Franz Pfanner kunne ikke unngå personlig å føle fremmedhatet.

Som andre steder i det vidstrakte KK-rike gikk de nasjonale bevegel-

ser i bølger, og for å jevne litt ut på ekstremistene, mente han det var best å fortrekke en tid. Han reiste derfor etter hjemkomsten fra Italia til Palestina. At reisen ble mer enn en vanlig turistreise aner man, når man vet at det første Pfanner gjorde da han i slutningen av 1863 vendte tilbake var å søke opptakelse i Trappistklostret i Mariawald/Eifel i Tyskland. Søstrene ante ikke at han ville forlate dem, og de tryglet ham med tårer om ikke å reise fra dem, men Pfanner noterer i sin dagbok: «Enn ikke nonnetårer kunne hindre min beslutning!» —

Han ble i hvert fall munk, men ikke uten problemer. Etter et års novisiat avlegger han loftene, og hans prior reiser i 1865 til generalkapitlet, og overlater sitt kloster i novisemester Franz Pfanners varetekt. Pfanner var på det tidspunkt 40 år, og hadde ikke vært lang tid i klostret. Det var en meget stor æresbevisning som hans foresatte viste ham, en anerkjennelse som viste at man var klar over de usedvanlige administrative evner denne munken hadde.

Munker er mennesker som alle andre, og det kom til konflikt mellom noen av munkene og klostrets forstander. Da derfor visitatoren fra moderklostret kom på besøk, anklaget noen av hans medbrødre ham for forskjellige forseelser mot klostrets regler, og abbediets visitator anså det derfor for det beste om man kunne «forflytte» Pfanner.

Cistercienserne hadde på den tid en nokså kraftig ekspansjonstid, og man hadde i lengre tid tenkt å opprette et

nytt kloster på østerriksk grunn utgått fra Mariawald.

Pfanner følte det som en meget stor ære for ham personlig å få lov til å grunnlegge et kloster i sin hjemegn. At visse medlemmer av klostret i Mariawald var lettet over den salomoniske dom og så noe annet i den «store ære», er selvsagt.

Det har aldri vært en lett sak å grunnlegge et kloster, og slett ikke av de dimensjoner som trappistene i Mariawald egentlig drømte om. Penger spiller en vesentlig rolle i et slikt prosjekt, og det hører med til historien at Pfanner forlot Mariawald med bare et par groschen i lommen og sin trofate følgesvenn broder Zacharias. Kapital til å reise et moderne kloster på østerriksk område måtte de selv skaffe! —

Det lot seg ikke gjøre! — Hverken grever eller baroner ville skjenke en skjerv til et så forrykt prosjekt som et trappistkloster. Som en av Pfanners biografer uttrykker det: «Så ble det natt for pater Franz!» — Det ble mer enn det. Han fikk nemlig et brev fra sine overordnede om at man mislikte hans mangel på evne til å realisere klosterprosjektet i Østerrike og ba ham om å trekke seg ut av cisterciensernes fellesskap og bli sekularprest igjen.

Store menn er gode å ha som venner. Franz Pfanner hadde det, og som så den store urettferdighet som var begått mot munken. Man anbefalte ham å reise til Roma for selv å opptre i anklagerens rolle.

Pius IX hadde mottatt informasjonen, og det var allerede en prosess igang mot abbeden i Ohlenberg (hvortil Mariawald hørte) på grunn av Pfanners utstøtelse av ordenen.

Rettssaker varer lenge, ikke minst de romerske. Franz Pfanners venner var klar over at den energiske munk ikke kunne gå ledig, og han var derfor med på gjenoppbyggingen av det gamle kloster Tre Fontane utenfor Roma, som var overtatt av trappistene. Pfanner forteller om hva han en dag opplevde mens han felte trær i sitt ansikts sved: Han møtte en olding som gikk og tigget, og ble veldig irritert på ham. Irritasjonen var gjensidig, og oldingen roper til ham: «Hvorfor i alverden går De her og kaster bort tiden med å hugge trær, hvorfor reiser De ikke heller til Tyrkia som misjonær!» — At dette utyrrer Pfanners trappist-sjel la han ikke skjul på, og han kunne ikke glemme episoden.

Franz Pfanner vant saken mot sine overordnede i klostret, men ordenens ledelse i Roma la heller ikke skjul på at hans foresatte hjemme i Tyskland anså ham for å være en hissigpropp.

Han kunne naturligvis ikke vende tilbake til Mariawald eller et av de andre klostre som hørte under abbediet Ölenberg. Enden på det hele ble at Pfanner skulle forsøke enda en gang å bygge et kloster innenfor det østerriksk-ungarske monarkis område.

Bosnia var en provins i det mektige keiserlige kongelige Habsburgske enevælde. I likhet med de fleste andre undertrykte slaviske minoriteter ønsket innbyggerne i Bosnia å løsrive seg fra de tyske makthavere. Det var den politiske situasjon på den ene side. På den annen var det ikke mindre problematisk, for her kom storpolitikken inn.

Arvefienden til Østerrike var ikke frihetshåpet til minoritetene i riket, men den «vantro nabo»: Tyrkia. Tyrkia hadde århundrelange interesser på Balkan og langs grensene til de østerrikske kronland, og det krevde politisk takt og balanse ikke å tirre sultanene i Konstantinopel.

Hit kom nå Franz Pfanner sammen med et par munkar. De hadde vært gjester hos søstrene som Pfanner hadde vært sjelesørger for, og en dag hadde prioren møtt en greker som eide et lite gods i Bosnia som han ville selge. Godset lå i nærheten av den lille byen Banjaluka, og her møtte pater Franz eventyret.

Det område som det nye kloster kom til å ligge i hadde vært politisk kasteball mellom øst og vest siden antikken, og det fantes like mange tyrkere her som slaver. Pfanner måtte huske hva den gamle tiggeren ved Tre Fontane hadde sagt.

Tyrkerne var beryktet for sin upålitelighet, ikke minst tyrkiske myndigheter. I området omkring Banjaluka hadde le-

Misjonsabbed Franz Pfanner på visitas et sted i Afrika omkring århundreskiftet.

dende tyrkiske myndigheter stor innflytelse, ikke minst når det gjalt fremmede innflyttere. Munkene med Franz Pfanner i spissen arbeidet med klosteranlegget i sitt ansikts sved, og hele tiden var de klar over at de kunne bli jaget ut av sitt eget hus hvis det passet de lokale myndigheter.

Den energiske prior tok derfor den beslutning allerede i starten å stoppe de tyrkiske myndigheter i Banjaluka. Han reiste til Konstantinopel! — Han ville treffe Sultanen selv!

Franz Pfanner var en vinnertype. Han traff den allmechtige hersker over stortyrken, og han sier selv han jublet da storvisiren ga ham tillatelse til å bygge et hus med 60 rom: «Om jeg hadde vunnet Californias gullminer, kunne det ikke ha vært større jubel!» —

Nå er embedsmenn heller ikke tapt

bak en vogn, så den lokale pasja i Banjaluka vurderte nøye det erhvervede skjøte og brummet til sist: «Javel, men hva skal så de de høye vinduer brukes til i et hus med 60 rom?» — Militære muligheter var jo til stede, det var tross alt tyskere man hadde fått innenfor dørene. Pfanners svar var, at 30 munkar ikke synger så høyt som 60, derfor bør man bygge høyere vinduer. — Han fikk sitt kloster, med kirke og det hele.

Det hører med til historien at det var forbudt å ha klokker i kirkene i de tyrkiske områder. Munkene smuglet klokken inn i Bosnia og opp i kirketårnet.

Det verste var imidlertid at mange så skjevt til dem på grunn av deres nasjonalitet. Men da man foretok lokal beleiring av klostret, sa Franz Pfanner og hans brødre stopp. De telegraferte til

den østerrikske generalguvernør som sendte en avdeling soldater mot rebel-lene. Munkene fikk fred, men på sitt vis hadde det urolige trappistkloster satt en utvikling igang som i mange år skulle få bølgene til å gå høyt blant de tause munker.

Som forstander for et Trappistkloster hadde pater Franz Pfanner møterett ved cistercienserordenens generalkapitler. Ved generalkapitlet i 1879 samlet det seg abbeder og andre klosterledere i cistercienserklostret Sept Fons i Frankrike. Med sine 54 år var Pfanner den yngste blant erfarne klosterledere. Mange av abbedene ventet at Franz Pfanner nå ville bli utnevnt til abbed og hans kloster ville få kanonisk status som abbedi.

Denne gang hadde man invitert en biskop fra Sør-Afrika til å komme og holde foredrag om forholdene under de fjerne himmelstrøk. Det som nærmest skulle være en slags underholdning for de kirkelige dignitarer ble forvandlet til et sjokk: Biskop Ricard oppfordret generalkapitlet til å sende munker ut til Afrika som misjonærer! — Biskopen hadde ikke glemt cisterciensernes store innsats i middelalderen, og mente at dette også måtte kunne la seg gjøre i det nittende århundre.

Abbedene var sjokkert. Det var århundrer siden cisterciensermunkene hadde tenkt i de baner, og hele den spiritualitet som preget de moderne munker, pekte i helt andre retninger. I århundrene etter den hellige Bernard de Clairvaux var forfallet innenfor ordenen blitt større og større, reformer var stablet på bena og igjen gått i forfall, den store revolusjon i Frankrike og andre steder hadde gjort resten.

Indre splittelser i spørsmål om ordenens mål og midler, observans, og ikke minst økonomi, var gjengangere på generalkapitlene opp gjennom det nittende århundre, men en ting var man nesten sikker på, misjonærer var man ikke, den side av Guds rike måtte andre og mer egnede moderne ordenssamfunn ta seg av.

Dette var Franz Pfanner klar over. Hans kloster tilhørte den strenge ob-

servans innenfor cisterciensernes fellesskap, og denne gren av ordener var i særdeleshet mot tiltak som kunne føre til at det beskuelige liv, som de mente var cisterciensernes ideal, ble forstyrret. Munkene skulle forbli i deres klostre ifølge St. Benedikts regel.

Men Pfanner var heller ikke fremmed overfor tanken om en noe mer utadvendt virksomhet for sine munker. Trofastheten mot benediktinerregelen og den cisterciensiske tradisjon var noe helt grunnleggende og elementært i de klostre Franz Pfanner kom til å lede. Men han så lenger enn til kroppsarbeide og tidebønner. Han så omsorgen for medmennesket som en meget stor del av selve Evangeliet, og han mente at munken som hadde valgt den helt ideale tilværelse å være Gud nær i sitt daglige liv, i særlig grad måtte være et bevis på denne omsorgen, som i realiteten var Guds kjærlighet til skapningen.

Franz Pfanner fikk meget få tilhengere i dette, ikke minst fordi han, uten å innhente sine overordnedes tillatelse, allerede i tiden i Banjaluka hadde åpnet klostrets port for nødlidende. — I bokstaveligste forstand holdt han «klinikk» et par dager i uken for syke som trengte hjelp, ikke minst fordi han rent personlig var grepet av ideene til «vanndoktoren fra Wörishofen», Sebastian Kneipp.

Pfanner fikk et dårlig rykte på seg blant sine medbrødre, men almuen omkring klostret i Banjaluka elsket ham og kalte ham «den store Gospodin» (den store herre).

Dom Pfanner hadde en eventyrers natur. Han forsto på grunnlag av den monastiske erfaring å holde denne natur på et nivå så den ble fruktbar til gagn for de klostre han tjente og de mennesker som søkte hans hjelp.

Dom Pfanner reiste seg og erklærte: «Vil ingen andre gå, så vil jeg!»

Cistercienserordenens ledelse forsto ham ikke. Kapitelfedrene i 1879 mumlet i skjegget at han hadde tatt skade på sin forstand. Pfanner hørte det godt, reiste seg på ny og erklær-

te: «Jeg forplikter meg i tre år, og avslutter sammen med mine folk å bygge det nye kloster innenfor denne tid, hvis biskopen betaler. Hvis det ikke lykkes for meg, forbeholder jeg meg rett til å trekke meg tilbake til Mariastern».

Biskop Ricard likte ikke det var snakk om penger, fordi han ingen hadde, men var overbevist om at hadde han først fått begeistret et ordenssamfunn for ideen med Sør-Afrika, så betalte de gladelig. Pfanner var imidlertid en god matematiker, og eventyret i Banjaluka hadde ikke vært noen billig fornøyelse for abbeden i Ölenberg, og klostret kunne langt fra bære seg selv. Derfor innså Franz Pfanner at skulle man belaste det hjemlige abbedi ytterligere, ville det hverken bli misjon eller kloster. Derfor måtte pengespørsmålet klarlegges på forhånd.

Etter Pfanners oppgaver ville eventyret komme til å koste 25000 gulden, eller 2000 £. Biskopen var besvimmelse nær. Hva i allverden skulle prioren bruke alle de pengene til? — Det er ingen grunn til å legge skjul på at Franz Pfanner allerede var i pengesvansker. Kapitelfedrene var med en gang blitt begeistret for hans mot, og kapitelsekretæren, som var selve abbeden fra Sept Fons, trakk biskop Ricard til side og anbefalte ham å gå inn på Dom Pfanners forslag: «Han har erfaring, det er mannen!»

Franz Pfanner skyldte penger. Hele klostret i Banjaluka var bygget opp på lån fra velhavende østerrikske katolikker, men fremfor alt fra et presteseminar som i sin begeistring hadde sett syner. Nå forlangte de sine penger tilbake, hva prioren i Mariastern ikke på noen måte var i stand til å gi dem...

Det er hevet over enhver tvil at pater Pfanners initiativer i Afrika var reelle, men han så kanskje en mulighet til å løse klostrets pengeproblemer.

Misjonsbiskopen slo til. Ingen andre hadde heller meldt seg, så det fikk briste eller bære. Men han hadde

(Forts. side 14)

Den hellige Barbara fra Straumsvik

Tekst: Torfi Olafsson

Foto: Anna Torfidottir

Den 4. December fandt der en usedvanlig begivenhed sted i bispedømmet Reykjavik. Den katolske menighed i Islands hovedstad afslørede en statue af den hellige Barbara og indviede den i ruinerne af en gammel «vejstation» ved Straumsvik i nærheden af Havnefjord. Grunden dertil var som følger:

Siden Arilds tid har der været ruiner af et lille hus i lavamarkerne ved Straumsvik. Oprindelsen til dette hus er der ingen, som kender; men ruinerne har altid gået under navnet: KAPELLET. — Lavaen i omegnen blev derfor kaldt «Kapel-Lava», skjønt den tidligere har gået under navnet Ny-Lava. Lavaen stammer fra et vulkanudbrud omkring år 1000, og den oversvømmede et stort område, som i dag er blevet beplantet. Man mener, at det lille hus, af hvilket ruinerne kommer, blev bygget på den tid, da man igen begyndte at bruge vejen over lavaen. Da lavaen var glødende, og det derfor ikke var muligt at passere den, måtte man gå en lang omvej for at komme i sydlig retning mod Reykjanes. Derfor søgte man igen at komme over lavaen, skønt denne endnu var varm og farlig at gå på... Det er derfor tænkbart, at det lille kapel blev bygget, så man kunne bede der, før man begav sig på den farefulde færd henover lavaen. Ruinerne viser, at huset var næsten 2,5 kvadratmeter. Det var bygget af sten med tag over. Taget er forvitret for længst, men en del af muren står tilbage. Ruinerne er fredet, og man kan bare foretage ændringer efter forudgående tilladelse.

I 1950 gravede dr. Kristian Eldjarn, den daværende direktør for Islands Nationalmuseum og senere Islands præsident, i ruinerne og undersøgte grunden. Der fandt han forskellige ting, men det mest bemærkelsesværdige var, at han fandt en lille statue af Den hellige Barbara udhugget i sten og bare 3-4 cm. høj. Om dette fund skrev dr. Eldjarn i Islands Arkæologiske Forenings Årbog 1955 — 1956 og senere i sin bog «Hundrad år i Thjodminjasafni (Hundrede år i Nationalmuseet). Dessuden holdt den islandske lærerinde fru Sigurveig Gudmundsdottir fra Havnefjord et foredrag om fundet og om Den hellige Barbara i radioen. Dette foredrag blev i 1972 trykt i det katolske tidskriftet Merki Krossins.

Såsnart man høre om fundet og om helgenen, begyndte der at komme penge ind som stipendium til den hellige Barbara.

Først så vidste man ikke riktigt, hva man skulle med de penge; men man overlod efterhånden til den katolske lægmandsforening at forvalte dem. Man ble så enige om at anvende midlerne til at lade opstille en statue af helgenen i ruinerne, hvor man havde fundet den, selvom det absolut ikke var selvklart, om det gamle kapel var viet til den hellige Barbara eller ej.

Kvindeforeningen i Havnefjord besluttede at gøre billedet af den hellige Barbara til foreningsmærke, idet denne fremstilling av en kvinde, var den hidtil ældste man havde fundet i Havnefjord. Siden da har billedet af den hellige Barbara prydet brevhodet på foreningens (luthersk) brevpapir. Det ble tegnet af guldsmed Gunnar Hjaltason. Samtidig lavede

(Forts. neste side)

Legenden om den hellige Barbara har sin oprindelse i antiken. Som mange af den slags beretninger er det vanskelig at finde ind til kernen i den oprindelige historie. At den har sin baggrund i en begivenhed, som har gjort svært indtryk på de som på en eller anden måde blev berørt af den er sikkert; for legenden om Barbara gik viden om og kom allerede meget tidligt til både Germanien og Gallien. I middelalderen var den i særdeleshed levende på tysk og nordisk grund og St. Barbara blev et forbillede for sit mod blandt den tids «arbejderklasse». —

Det var især grubearbejderne, som tog sin tilflugt til Barbaras forbøn. Faren var en del av den daglige tilværelse under jorden, og der gik mange liv tabt i århundredernes forløb.

Kirken aprobeerede denne folkelige andagt til St. Barbara, og foranledigede at hun officielt blev forbillede og beskytter for alle som arbejdede med metal. Grunden til dette «speciale» er vel vanskeligt at opspore, men har muligvis sin oprindelse i en eller anden folkelig hændelse forbundet med det farlige arbejde, som datidens smede og grubearbejdere var udsat for.

Historien om den hellige Barbara har ellers ikke noget med metal at gøre, selvom det roligt kan påstås, at den indeholder både drama, spenning, ulykke, forherligelse og sejr. — Begivenhederne omkring St. Bar-

bara udspilles sandsynligvis omkring år 300; lidt før og lidt efter, idet hun siges at have lidt martyrdøden i 306. — Det berettes, at hun var smuk, rig og dejlig at skue. Hun hørte til det hedenske aristokrati, og havde fået en uddannelse, så hun kunne imødekomme tidens krav på fornem kvindelig dannelse. På et eller andet tidspunkt er hun kommet i forbindelse med de kristne, og er blevet betaget af den kristne virkelighed, som de kristne menigheder i antiken lagde så stærk vægt på.

Som alle damer i antiken var hun sin faders datter. Pater Familias-begrebet var ukrænkeligt, og der er næppe tvivl om, at damens livsbane var stukket ud på forhånd og uden hendes delagtighed. Tilsyneladende er det et moment, som ikke kommer frem i legenden, men der lægges vægt på, at faderen var en ivrig avgudsdyrker.

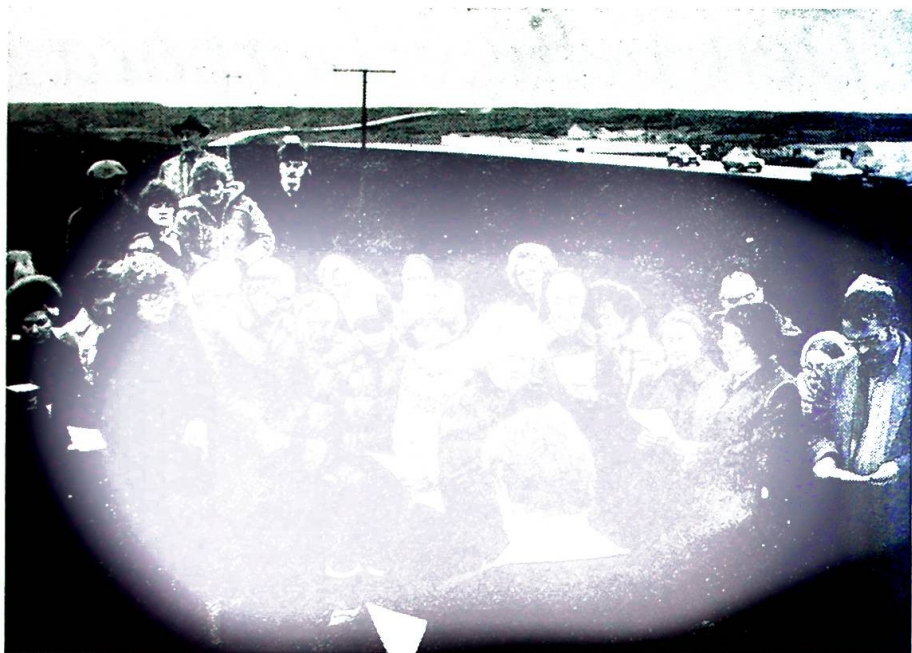
Såsnart faderen opdagede Barbaras besøg ved menighedens sammenkomster og hendes interesse for den umiskendelige etiske side af sagen, lod han hende indespærre i et tårn. På en eller anden måde holdes kontakten med menigheden, for under sit fangenskab bliver hun døbt, og det siges endog, at det var selve Origenes, som forrettede dåbshandlingen og i det hele taget var den som stod bag hendes katekumenat.

Kristendommen har altid været provokatorisk. Det ligger i dens væsen. Efter dåben lod Barbara derfor hænges et krucifiks op i sin ensomme celle i tårnet. Det bør understreges, at hensigten var i høj grad provokatorisk: man skulle vide, at jomfruen havde bekendt sig til den kristne tro.

Faderen blev rasende. — Han trak sit sværd og fór ind i tårnet for at dræbe sin datter. Miraklet sker selvfølgelig, og datteren formår at flygte; og forfulgt af faderen løber hun ud i de øde bjerge, men se: bjerget åbner sig, og den rasende forfølger løber hovedet imod stenvæggen.

Barbara er nu forsvundet en tid, men en hyrde, som øjner mulighederne, forråder hende. Faderen får

(Forts. side 15)

Domprost Agust Eyolfsson vigsler statuen av den hellige Barbara av Straumsvik.

han en brosche med et billede af helgenen, som kan bæres i en kæde om halsen.

Ruinerne af kapellet ligger på venstre side av vejen ud til lufthavnen ved Keflavik. Overfor ligger den schweiziske aluminiumsfabrik «Alusuisse», hvor der udelukkende arbejder islændere. Direktør Ragner Halldorsson har altid været interesseret i Barbara-Kapellet. Den hellige Barbara er jo også skytspatron for jern- og metalværksarbejderne.

Da man har fundet rester af stearinlys, er det så godt som sikkert, at folk i den senere tid har opsøgt kapellet for at ære den hellige Barbara. — Ragner Halldorsson lovede, at når man kom så vidt, ville han bekoste opsættelsen af en statue på stedet.

I 1980 skrev den katolske lægmandsforening til fru Dorothea Olbrich, lederen af det katolske uddannelsescenter Haus Ohrbeck ved Osnabrück, som altid har været hjælpsom overfor katolikker på Island. Vi spurgte fru Olbrich, om det var muligt at finde en kunstner i Tyskland, som kunne udfærdige en ny, men noget større statue af den hellige Barbara med udgangspunkt i den gamle statue.

Fru Olbrich tog sig af sagen, og

bad billedhugger Walter Mellmann i Osnabrück-Sutthausen om at lave statuen. Den er 30 cm. høj, større må den ikke være. Kunstneren fik tilsendt fotos af den gamle statue, som han kunne arbejde efter; og i 1981 var statuen færdig og kom til Island som gave fra Ansgars-Werk i Osnabrück. Alle var enige om, at kunstneren havde lykkedes på fremragende måde.

Så begyndte man forberedelserne til opstillingen og indvielsen af figuren. Den 4. December, Barbara-dagen, ble valgt, hvilket man forlængst havde besluttet. Folk fra aluminiumsfabrikken havde fundet en passende sten på stranden i nærheden, som kunne anvendes som sokkel på statuen. Den katolske lægmandsforening havde ladet udføre en kobberplade, som blev indfældet i stenen under statuen med helgenens navn og navnet på kunstneren, som havde udført arbejdet indgraveret. Så ble stenen sat op på tomten.

Den 4. December blev der afholdt en lille højtidelighed på stedet. Klokkeren 14 kom sognepræsten ved Kristkongekirken på Landakot, pastor Agust K. Eyolfsson, et par søstre og et par medlemmer af den katolske menighed; samt folk fra aluminiumfabrikken og et par damer fra kvinde-

foreningen i Havnefjord. Der var henvend 60 mennesker til stede. Man havde valgt å samles om dagen, da det bare er lyst til henad middagstid på denne årstid på Island.

Havde man valgt et andet tidspunkt kunne man selvsagt have samlet flere om denne højtidelighed. Journalister fra radio og fjernsyn, samt de islandske dagblade var i hvert fald kommet, og der blev senere bragt reportager i alle media om denne begivenhed. Sognepræst Eyolfsson indviede statuen; man bad et par bønner, og der blev sunget et par salmer. Derefter blev der taget billeder på trods af den begyndende skumring; og til sidst fik journalisterne lejlighed til at stille spørgsmål.

Man forlod derpå hurtigt stedet — og den hellige Barbara blev alene tilbage, der hvor hun fortsat står og vidner om forgangne tider, da den katolske tro var den eneste på Island. Til erindring om hine tider, i hvilke man troede på, at de hellige kommer mennesker til hjælp i fare og fremfører de troendes bøn for Den Allmægtiges trone.

Den hellige messe til ære for den hellige Barbara blev læst klokken 18 i Krist Konge kirken på Landakot. Domprovst Agust Eyolfsson celeberrerede og kvinder læste teksterne fra den hellige skrift og bragte offergaverne frem til alteret. Dette var første gang i den katolske domkirkes historie. Kirken var fuld, da tiden nu også passede, på grund af at arbejdsdagen var over.

Fra denne dag udkom der også en lille brochure om den hellige Barbara, skrevet av Sigurveig Gudmundsdottir. Heri findes der billeder af den nye såvel som af den gamle statue. Helgenens liv bliver beskrevet ifølge gamle islandske helgenlegender, og gammelislandske digte støtter teksten. Endvidere er historien om ruinerne fortalt, og der er berettet om fundet af statuen og om den nyes op-rindelse.

Den katolske menighed siger tak til alle, som har muliggjort at der på ny bliver opstillet en statue af den

hellige Barbara i de gamle ruiner. Ansgars-Werk i Osnabrück har afholdt alle udgifterne ved statuens fremstilling. Billedhuggeren Walter Mellman takker vi for hans fremragende arbejde, direktør Ragnar Hall-dorsson, Erlingur Leifsson og Sveinbjørn Sigurdsson og alle på aluminiumsfabrikken takker vi i særdeleshed for den store hjælp for, helt uden omkostninger at kunne få sat kunstværket på plads.

Torfi Olafsson.

VATIKAN-AMBASSADØR FORDØM-MER «PASIFISME FOR ENHVER PRIS»

Bern (Kn) Vatikanets diplomatiske sendemann til Sveits, erkebiskop Ambrogio Marchioni, har i en tale fordømt det han kalte en «ensidig pasifisme for enhver pris». Han sa dette ved den nyttårsmottagelsen som Sveits' forbunds-president Fritz Honegger holdt for det diplomatiske korps.

— Vi er imot en pasifisme som for-falsker den edle streben etter en virkelig fred, sa den apostoliske nuntius Marchioni. Det er selvsagt, sa han, at vi må vise tilbake kirkegårds-freden og den type fred som påtvinges den enkelte og nasjonene på bekostning av den personlige og nasjonale ære. Det er viktig å stanse rustningskappløpet, men denne avrustning måtte skje bilateralt eller multilateralt og nøye kontrolleres, sa Marchioni.

UNGE KATOLIKKER SAMLET INN 162.000 KR TIL POLSKE BARN

Oslo (KN) Drøyt 162.000 kr. ble resultatet av den adventsaksjon som Unge Norske Katolikkers Forbund (UNKF) gjennomførte før jul. Pengene er gått til medisiner for polske barn, og hjelpen er formidlet gjennom Caritas Norge og den polske katolske bispekonferanses velferdskommisjon. UNKF har rundt 1.900 medlemmer.

De polske biskoper bad i høst Caritas Norge om medisinhjelp. Caritas bad så UNKF om å hjelpe polske barn og ungdommer på denne måten med årets adventsaksjon.

Tidligere adventsaksjoner i UNKF's regi har innbragt 10—20 000 kr. I 1979 ble beløpet første gang seks-sifret, da det ble samlet inn rundt 100 000 kr. til Moder Teresas arbeid.

DERSOM DE TIER, SKAL STEINENE ROPE

(Luk, 19.40).

Takk
Herre,
at steinene
som vi trækker på
og bruker
til våre byggverk
av menneskehender,
våre byggverk
som står for fall,
takk
at slike steiner,
de kan Du bruke
i Ditt rike.

Dine steiner, Herre,
de ligger stille og venter,
nakne ligger de,
nakne for Ditt levende vann,
uten annen oppgave
enn å ligge i ro
der Du har lagt dem
og ta imot
det vannet Du gir dem.

Steinene i Ditt rike, Herre,
de blir ikke sprenget
av menneskemakt.

I stillhet ligger de,
åpne for Din vannstrøm
og lar seg forme
av den
til linjene blir mykere
og det som før var inni
litt etter litt
kommer fram.

Steinene Dine, Herre,
noen har ekstra strålende
farger.

Det er dem vi kan se
nede i Ditt klare vann,
de steinene som viser oss
hvor dypt Ditt vann er.

Herre,
dekk meg med Ditt vann
så Dine farger kommer fram
og form meg etter Din vilje.

Gjør meg til en levende stein.

....
La meg så rope.

Kari Berle

Den gotiske bibeloversettelse og dens spor i språkene

Av Lennart Ejerfeldt

Som bekjent er den germanske middelalder meget fattig på bibeloversettelser. I Norden forekom det ingen, i England først med Wycliff.

Det fantes deler av Bibelen, slik som flere angelsaksiske oversettelser av Evangeliene og Davids salmer, Notkers gammel-høytyske salmer, o. s.v. I stedet fantes en mengde bibelparafraaser, for eksempel den oldislandske Stjórn, som omfattet Mosebøkene, Josua, Dommer- og Kongebøkene, den oldsaksiske Heiland, en gammelhøytysk oversettelse av Tatanus og evangelieharmoni etc.

På oldislandsk og gammelnorsk har vi fra begynnelsen av 1100-tallet en rik oversettelseslitteratur av mange apostel-, martyrt- og helgenlegender. Dessuten, liksom på angelsaksisk, en rik diktning med bibelsk-kristent innhold.

Mot denne bakgrunn kan det synes overraskende at en av de eldste, mer eller mindre fullstendige, bibeloversettelser var på et germansk språk, det gotiske.

Om hele Bibelen, eller bare Det nye testamente, har foreligget, vet man ikke. Den bevarte teksten utgjør ca. halvdel av NT, noe mer enn halvdel av Evangeliene, to tredjedeler av Paulus' brev, intet av de øvrige brev eller av åpenbaringsboken. Av Det gamle testamente noen vers av Nehemia. De berettende kilders opplysninger er usikre.

Goterne var en germansk stamme som man først kan spore gjennom navn på vannløp eller andre funn, og som oppholder seg i det nåværende Polen. Når de trer inn i historien på 200-tallet, bryter de opp fra boplassene i Ukraina og drar mot sør, over og rundt Svartehavet. Ved midten av 200-tallet er store deler av

Lilleasia fra tid til annen på gotiske hender. På denne tid kommer de i nær kontakt med den greske kultur og den kristne kirke. Og da biskop Wulfila oversetter Bibelen i midten av 300-tallet, er sannsynligvis de fleste gotere blitt kristne.

På denne tid var den ariske strid langt fra slutt og grensene heller ikke så skarpe mellom trosretningene. Alle historiske kilder er enige om at goterne var arier og stort sett forble det helt frem til på 500-tallet. Det er skrevet mye om den ariske karakter i Wulfilas oversettelse, men det er ingen enighet om hvordan denne innflytelse skal kunne merkes.

WULFILA OG HANS BIBEL

Oversettelsen ble til i midten av 300-tallet i Moesien i det nåværende Bulgaria. Wulfila behersket sikkert gresk fra barndommen. Ifølge en kilde, skulle hans foreldre ha kommet fra Kappadokia i Lilleasia. De historikere som nevner Wulfila fremhever at han også behersket latin, men i hvilken utstrekning er ikke umiddelbart mulig å spore, ifølge oversettelsen. Mellom oversettelsen og de be-

varte håndskriftene ligger i alminnelighet ca. 150 år, og det rår ingen tvil om at teksten er blitt omarbeidet.

Wulfila var et oversettelsesgeni som godt kan sammenlignes med Hieronimus. Alt tyder på at han egenhendig skapte et særlig gotisk alfabet med 27 tegn til bibeloversettelsen. To tredjedeler av disse stammer fra greske forlegg, resten fra det latinske alfabet, og i noen tilfelle synes en sørgermansk rundskrift å ha vært forbildet.

Et problem med bedømmelsen av Wulfila som språk-kunstner er at vi ikke vet noe om det gotiske språk før Wulfila. Hva angår ordforrådet, kan man gjøre seg rimelige forestillinger om i hvilken utstrekning han har bidratt med direkte låneord eller nydannelser for å gjengi bibelske begreper. Men om hans syntaktiske avhengighet av det greske forlegg er forskerne stort sett uenige.

Vi kjenner den gotiske Bibelen som CODEX ARGENTEUS I CAROLINA REDIVIVA. Den er det lengste og rikest utsmykkede håndskrift inneholdende alle deler av Evangeliene.

En sensasjon var funnet i 1970 i Speyer av det blad som følger direkte etter det siste av Codex Argenteus' 187 blader; det finnes ytterligere ti mindre bibelfragmenter. Sannsynligvis er alle blitt til i Norditalia da østgoterne hersket der.

Det er helt klart at den gotiske versjon av de paulinske brev er blitt til under sterk innflytelse av latinske oversettelser. Det finnes også et brev fra Hieronimus til to gotere,

Den nordiske valfart til Lourdes

24. juni til 1. juli 1982

8 dagers flyreise med full pension

Pris: Kastrup—Lourdes, tur/retur, på hotel d.kr. 3.200,—
Særpris for syge og handicappede på «Accueil» . . . d.kr. 2.800,—

Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Valfartspræst: Pater Per WAAGØ, O.M.I.

VALFARTSKOMITEEN, Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP.

som åpenbart er beskjeftiget med en kritisk bibelkommentar. Det handler hovedsakelig om salmefortolkninger.

I hvilken utstrekning det finnes en utviklet kristen terminologi før Wulfila kan man bare gjette på. I de fleste tilfeller er det tydelig at Wulfila bevisst har valgt å spesialisere et ords betydning for å gi det bibelsk innhold. Dette skaper også særlige problemer for anvendelsen av den gotiske oversettelse i den germanske språkforskningen. Den utgjør nesten hele det kjente gotiske språkmateriale, men har også samtidig karakter av én manns verk med dets særegenheter og nydannelser.

Et videre problem, hvor meninger brytes, er den gotiske oversettelses betydning for det eldste kirkespråk hos andre germanske folk.

Dette spørsmål henger etter tur sammen med spørsmålet om «ariermisjonen», hvilke veier den søkte og hvor langt den nådde utenfor de gotiske og frankiske folk. Det gotiske språk og arianismen var ikke helt sammenknyttet i den germanske verden. Det synes som om vestgoterne i Spania har tapt sitt språk allerede før de gikk over til katolisismen, og åpenbart fantes det blant goterne i Italia på 400-tallet også adskillige katolikker. Problemet er ofte hvor sannsynlig det er at et bibelsk nøkkelord flere ganger uavhengig av hverandre har fått samme germanske gjengivelse.

MISJONSHISTORIE OG SPRÅKHISTORIE

Visse kristne nøkkelbegreper fikk samme gjengivelse i alle germanske språk, f. eks. Gud, gotisk GUTH.

I de nordiske språk ser vi at ordet i før-kristent bruk var et neutrum pluralis, som flere av samme art betegnet «gudene».

Hvorfor nettopp Gud overalt synes passende å forvandle til maskulint substantiv uten pluralis er vanskelig å si, og hvilken rolle det gotiske forbilde har spilt for andre folk. Både i gotisk og i nordisk språk finnes rester av forskjellen mellom «gud» og «Gud», sammensetning med gudahører til den første dannelsen, altså gudebilde eller gudsbilde.

Et annet eksempel på en sikkert ikke lik oversettelse er sjele, gotisk saiwala og beslektet ord for det greske psyché, latin anima. Den førkristne betydning synes å ha vært: «Det som overlever legemets død hos mennesket», men ordet er ikke alment anvendt i førkristent språkbruk. Sannsynligvis er det en dannelsen til —+ saiwa—, sjø, gotisk saiws. Men betydningen er uklar.

Begreper for de øvrige personer i guddommen i de gotiske oversettelser vant ingen spredning. «Herre» gjengis med frauja, et ord som er nært beslektet med gudinnenavnet Freyr, og som gjenfinnes i tysk Fronlaichnam, «Herrens legeme» i betydning av Kristi Legemefesten.

I angelsaksisk og i de nordiske språk var til å begynne med dryhten henholdsvis drottin, drott den vanligste oversettelse av kyrios/dominus. Av dannelser til samme ordstamme finnes flere i gotisk, men alle refererer til krigsvesen. Drotten hadde åpenbart det opprinnelige innhold: «hærfører» — «krigsherre».

Engelsk Lord av angelsaksisk Hlafweard, brødrevokter, fortrenger etter hvert dryhten. I de oldtyske dialektene seiret herro, oppr. komparativ av tysk hehr, «opphøyd».

I løpet av middelalderen trengte denne betegnelse også igjennom i Norden. Enda mer komplisert var gjengivelsen av gresk pneuma, latinsk spiritus, ånd. Gotisk ahma vant ingen videre utbredning.

Flere gamle tyske tekster har ord motsvarende tysk Atem, «åndedrett». I angelsaksisk og derfra i angelsaksisk misjonsområde på det germanske kontinent ble den normale oversettelsetel ,gåst, engelsk ghost, tysk Geist. Ordets opprinnelse er ikke helt klart.

På gotisk fines to beslektede verber: usgeisnan og usgaisjan. Begge gjen-gir bl. a. former av gresk, existathai, verbet til substantivet extas. Muligens derier det seg om begreper knyttet til førkristne extatiske, «schamanistiske» fenomener. Ånd og motsvarende ord i de nordiske språk synes å være en etterdannelsen til det latinske spiritus.

Også frelse og frelser har en brokret oversettelseshistorie. Gotisk anvendte dannelser til roten +nes, nas. — Bli frelst: ganisan. Også i angelsaksisk og oldsaksisk finnes dannelser som nergen og nerriend for frelser. Som i moderne tysk, «å bli frisk», genesen, har stammen hatt med helse og helbredelse å gjøre. Det samme gjelder hails, hailjan, etc.

Hvorfor Wulfila til forskjell fra de fleste andre germanske oversettere valgt denne spesialisering av ordene er vanskelig å avgjøre. Dog finnes det en tendens til ved sykdommer med «demonisk» bakgrunn å gjengi therapeutein med hailjan, eller lekinon som helt savner sakral tilknytning.

Det er en alminnelig oppfatning at gotisk daupjan som oversettelse av baptizein, har spredt seg til tysk og de nordiske språk. Ord med betydningen «å dyppe», av samme stamme som dyp, anses å forutsette kjennskap til det greske ords opprinnelige innhold. Også i angelsaksisk fantes tilsvarende ord i konkurranse med fulwian, en sammensetning av full og viga.

Wulfilas storverk på en tid da bare noen få hadde tilgang til hele Det nye testamente, har tildels hatt varig betydning for den sentrale kristne og bibelske terminologi i vårt og beslektede språk. Han søkte i vesentlig større utstrekning enn de latinske oversettere å finne tilsvarende nasjonale ord, men lånte profet, diakon, evangelist, apostel, etc.

Derimot oversatte han gresk stauròs, «kors», med galga, og utnyttet den førkristne rettslige og sakrale terminologi for å gjengi den bibelske.

(Forts. side 15)

KOMPLOTT BAK PAVEATTENTATET, MENER ITALIAS PRESIDENT

Roma (KN) Italias president Sandro Pertini er overbevist om at det sto en internasjonal sammensvergelse bak attentatet mot paven i fjor vår. Presidenten sa dette i et intervju med ukebladet *Famiglia Cristiani*.

Pertini vil ikke opplyse hva det var som fikk ham til å mene dette. Derimot er det kjent fra andre kilder at både Vatikanet og det italienske politi sitter inne med opplysninger som tyder på et større komplott.

THRONSEN & CO. A/S

Boktrykk - Offset - Repro

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo 1

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Ferming, konfirmasjon, Trosbekreftelse?

Debatt om fermingsalderen

Norsk Katolsk Bispe råd har utnevnt et utvalg bestående av:

Helmut Krane, Tromsø (formann)
Pater Olav Müller, Trondheim
Sr. Marit Brinkmann, Oslo og
Ole Jacob Greve, Bergen

for å vurdere fermingsalderen.

Utvalget hadde sitt første møte 21/11 1981 og det ble ved denne anledning presisert at spørsmålet er av en slik betydning at det krever en grundig gjennomarbeidelse på alle plan i Kirken.

En åpen debatt om den nåværende forvaltning av fermingens sakrament og en utarbeidelse av alternativer er nødvendig om vi skal finne frem til den mest tjenlige ordning.

Dette å kunne hjelpe dagens unge inn i morgendagens Kirke må være en av de mest sentrale oppgavene i katolsk arbeid og bør ha høy prioritet hos oss alle.

Skal fermingsalderen justeres oppover, nedover eller bli på dagens nivå, vil dette få konsekvenser for religionsundervisning, ungdomsarbeid og menighetsliv generelt. Disse endringene bør man være klar over og villig til å foreta og leve med. De berørte parter er i det aktuelle tilfellet mange, og de bør alle gis mulighet til å uttale seg på forhånd. Spørsmålet har mange aspekter og bør diskuteres i hele sitt omfang, slik at utvalget kan gi sin tilråding til Bispe rådet på et bredest mulig grunnlag.

På ungdomsseminaret på Bjugn i 1980 reiste det seg mange kritiske røster mot den gjeldende ordning. Ungdommens engasjement i en sak som angår dem så direkte er en selvfølge. Men i dette spørsmål er det mange andre som ikke bare er meningsberettiget, men som bør uttale seg! Vi tenker på prester, kateketer, menighetsråd, katolske skoler, lekmannsorganisasjoner og foreldre.

Viktigst er det imidlertid at de som bruker eller skal bruke sakramentet, uttaler seg. I alderen fra 13 til 20 år foregår en trinnvis overgang fra barn til voksen. På et eller annet trinn i denne aldersgruppe er det naturlig å gi tilbud om fermingens sakrament. Fermingens sakrament har imidlertid to aspekter. Det ene er mottakelsen av Den Hellige Ånd, selve styrkelsen. Det andre er trosbekreftelsen, hvor man overtar ansvaret fra foreldre og faddere fra dåpen.

I andre land er disse to elementene separert og lagt til ulike alderstrinn.

Utvalget håper mange vil arbeide med disse spørsmål utover vinteren. Meddel tanker til fermingsutvalget, gjerne i form av sammendrag fra gruppediskusjoner etc.

Fermingsutvalget
v/ Sr. Marit Brinkmann
St. Hallvard Kirke
Enerhaugen 4
Oslo 6.

NYTT LIV I DEN ORTODOKSE MENIGHET I OSLO

Bergen (NØP/privat) Etter at fader Johannes ble tilsatt forrettes det nå regelmessig gudstjenester i den hellige Nikolaj ortodokse kirke i Oslo. ..Gudstjenestene blir holdt i krypten under Majorstuen kirke. Gudstjenestene blir for det meste forrettet på kirkeslavisk, men der er også innslag av gresk, serbisk og norsk, alt etter hvilke mennesker som samleg seg til bønn...

..Fader Johannes er hjelpeprest og er norsk av nasjonalitet. Han ble tatt opp i Den ortodokse kirken i 1968. Senere har han studert teologi ved et ortodoks studiested i Paris og ved Universitetet i Oslo, hvor han tok teologisk embedseksamen i 1981. ..Hellige Nikolaj menighet tilhører Frankrikes og Vest-Europas ortodokse erkestift, med hovedsete i Aleksander Nevskij-katedralen i rue Daru i Paris. Leder for erkestiftet er den 51 år gamle tysksfødte erkebiskop Georgij Wagner...

AFRIKANSKE NAVN ER IKKE SÅ ILLE

Bergen (NØP) «Afrikanske navn er ikke så ille som de utenlandske misjonærene ville ha det til i misjonens første dager», skal biskop Kigunda i Kenya's Afrikanske uavhengige pinsevenner ha uttalt. Han hevdet at man ikke blir noen bedre kristen av å ha et vestlig navn, i virkeligheten kan afrikanske navn passe bedre i denne sammenhengen, siden så mange kenyanere som har vestlige navn bare er kristne på papiret. Han ba derfor kirkene i Afrika om generelt å lære mer om afrikansk kultur, og å ta mer hensyn til denne kulturen i sitt arbejde. EPS.

PAVENS AFRIKA-REISE UTVIDET

Vatikanstaten (KN) Pave Johannes Paul II vil legge ut på sin andre Afrika-reise den 12. februar. Opprinnelig var det planlagt at han skulle besøke Nigeria og Gabon, nå er det klart at han også skal innom Benin og Ekvatorial-Guinea. Reisen skal vare i en uke.

I Nigeria vil paven oppholde seg i fire dager. Han besøker Lagos, Kaduna og Ibadan, og gjør et kort opphold i Enugu under en mellomlanding. Nigeria har rundt 80 millioner innbyggere. Av dem er 35 prosent kristne — de fleste protestanter.

Neste etappe på reisen blir Cotonou, hovedstaden i Benin — det tidligere Dahomey. Deretter reiser han til Gabons hovedstad Libreville. Benin har ca. 15 prosent katolikker, Gabon 60 - prosent.

Siste stasjon på reisen blir i Ekvatorial-Guinea. Dette landet er nominelt det mest katolske på det afrikanske fastland med rundt 90 prosent katolikker. Men det er også det land der kirken har opplevd hardest forfølgelse i de senere år. Diktatoren Macias Nguema Biyogo som ble styrtet for to år siden utviste alle utenlandske misjonærer. Han forordnet en førerkult — bønnen skulle ikke innledes i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, men i Macias Nguema Biyogos navn. Han drepte flere kristne, ved en anledning lot han en flokk korsfeste på en idrettsstadion under en folkefest på en religiøs høytid. Disse treningsstider er nå over, og kirken har tatt fatt på gjenoppbyggingsarbeidet.

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Georg og OttoFoerster
Tlf. 21 69 06

Sisters interested in an 8-day English retreat end of June 1982 please inform me as soon as possible.

Sister Mary Katharine
Skt. Lioba Kloster
Jens Jessensvej 7
2000 Copenhagen F
Denmark

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge

Ved bestilling av olje:

02-19 12 00 - Service 02-19 12 20

MINKENDE INTERESSE FOR LATIN I DEN KATOLSKE KIRKE

Vatikanstaten (KN) Interessen for latinske messer er liten i den katolske kirke. Det går frem av en verdensomfattende undersøkelse som Vatikanets kongregasjon for sakramentene og gudstjenesten har gjennomført.

Av de 1.750 biskoper som svarte på Vatikanets henvendelse i 1980 og 1981 var det 1.177 (67,3 prosent) som rapporterte at det aldri forekom latinske messer i deres bispedømme, mens 17,7 prosent svarte at det forekom av og til. I 2,1 prosent av bispedømmene forekom vanlige latinmessen ofte. De øvrige rapporterte at latinske messer med gregoriansk sang forekom av og til (9,7 prosent) eller ofte (3,2 prosent).

Undersøkelsen avslørte store regionale forskjeller. Mens latin ikke forekom i 88,0 prosent av de latinamerikanske bispedømmer, var det tilsvarende tallet for Europa 48,8 prosent.

Annen del av undersøkelsen dreide seg om etterspørselen av latinske messer. Av de 1.750 biskopene hadde 83,8 prosent aldri fått forespørsler om bruk av latin i liturgien fra noen av de troende. Dette var mest tilfelle i Syd-Amerika (94,4 prosent) og minst i Afrika (71,1 prosent). I bare 0,5 prosent av bispedømmene — fem i Europa og to i Syd-Amerika — fikk biskopene hyppige forespørsler om latinske messer. I de øvrige områder fikk de spørsmål av og til.

Tredje del av undersøkelsen registrerte feiringen av den tridentinske messe — hva enten det skjer med biskopens tillatelse eller uten. I 79,4 prosent av bispedømmene utgjorde dette ikke noe problem, som det het. Problemet var minst i Asia og Afrika, og størst i Nord-Amerika (47,7 prosent) og Europa (70,4 prosent). Spørsmål etter messer etter tridentinsk ritus ble bare mottatt i 5,8 prosent av bispedømmene, flest i Nord-Amerika og i Australia.

Interessentene for den tridentinske messeliturgi ble så forsøkt oppdelt i to grupper: De som var tilhengere av den suspenderte erkebiskop Lefebvre, og de som ikke var det. Det var 10,5 prosent av biskopene som meldte om troende som ønsket denne liturgien uten å støtte Lefebvre — flest i Nord-Amerika, Australia og Europa. Lefebvre-tilhengere ble meldt fra ialt 76 bispedømmer, dvs. fra 4,3 prosent. Disse befant seg i Nord-Amerika og Europa — og i ett bispedømme i Afrika.

USAs KIRKE PRESSER PÅ FOR ATOMNEDRUSTNING

Boston/London (KN) Etter at den amerikanske katolske bispekonferanse i november ifjor med stort flertall vedtok en uttalelse mot atomvåpen, har flere prominente kirkeledere i landet fulgt opp dette standpunkt. På bispe-møtet i Washington DC presenterte erkebiskop Joseph L. Bernardin, for-mannen for kirkens komité for krig og fred, en rapport om arbeidet med atomvåpenspørsmålet. Det er meningen at rapporten skal bli til et hyrdebrev en gang til våren.

Bispemøtet ble rost av flere kommentatorer som mente å registrere et forandret lynne blant biskopene, et mot til å vitne profetisk og en ny opp-fatning av lederskap.

Andre temaer på bispekonferansen var de fattiges situasjon og abort-problemet. Men de moralske spørsmål som har vært mest fremme i den senere tid i USAs katolske kirke, er retten til å nekte militærtjeneste og spørsmål om våpenkappløpet og utviklingen av nye atomvåpen.

Det er bred enighet om at bruken av atomvåpen er umoralsk. Det debatten står om nå, er om det er umoralsk å besitte dem og true med å bruke dem. Erkebiskop Bernardin mener det.

I flere julebudskap har fremtredende kirkeledere i den katolske kirke støttet dette syn. Erkebiskop Rembert Weakland av Milwaukee krevde i sin julepreken en øyeblikkelig stans i utviklingen og utplasseringen av atom-våpen. Biskop Roger Mahoney av Stockton (California) krevde en øyeblikkelig reduksjon. Biskoper i hele landet er på forskjellige måter gått konkret imot våpenutviklingen, som f. eks. biskop Edward Herrmann av Columbus i Ohio, som gikk imot at 7.000 arbeidsplasser ble skapt i hans bispedømme for å bygge det nye bombeflyet B-1.

Men det er ikke full enighet blant USA's katolske biskoper om nødvendig-heten av å nedruste betingelsesløst. Kardinalen i New York, erkebiskop Terence Cooke, skrev i et brev til landets katolske feltprester at den atomare avskrekking kunne tolereres moralsk all den stund USA arbeidet imot avtaler på det internasjonale plan for å redusere atomvåpenarsenalene.

«DET FINNES INGEN RETTFERDIG ATOMKRIG»

Roma (KN) Kirkens tradisjonelle lære om en mulig rettferdig krig kan ikke anvendes på en krig med atomvåpen. Atomvåpnene er offensive av natur, ikke defensive. Det bekreftet jesuittertids-skriftet La Civiltà Cattolica i sitt siste nummer. Dette tidsskriftet fungerer i slike spørsmål som et uoffisielt talerør for Vatikanet.

Tidsskriftet viste til at pave Pius XII satte opp bl. a. disse to kriterier for «den rettferdige krig»: At arméene bare kjempet for å forsvare seg, og at krigens ødeleggelser holdes i sjakk. Disse forutsetninger kan ikke oppfylles ved en atomvåpenkrig, skriver Civiltà Cattolica. Atomvåpnene er en dødelig fare for hele menne-skeheten, heter det.

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkbabrikk

Tlf. 93 41 84 - DRAMMEN

Vår kjære

SØSTER

MARIA HENRIKA BROCKS

døde på Det Norske Radium-hospital, den 25. januar 1982, i en alder av 69 år, etter 45 års klosterliv.

Vi anbefaler vår medsøster til de troendes forbønn.

ST. JOSEPHSØSTRENE

DIPLOMATISKE FORBINDELSER MELLOM VATIKANET OG STOR-BRITANNIA

Vatikanstaten/London (KN) Rundt 450 år etter at kong Henrik VIII brøt med Pavestolen er det igjen opprettet diplomatiske forbindelser mellom Den Hellige Stol og Storbritannia. Dette skjer bare fem måneder før paven for første gang i historien besøker landet. Der-med har alle land i Vest-Europa (med unntak av Norge, Sverige, Danmark og Hellas) diplomatiske forbindelser med Vatikanet.

Pavens sendemann til Storbritannia er erkebiskop Bruno Heim, som får titelen påvelig pro-nuntius. Heim har tidligere vært pavens delegat til Norge, Sverige, Danmark og Island og pro-nun-tius til Finland. Island har senere opp-tatt diplomatiske forbindelser med paven.

Før opprettelsen av diplomatiske for-bindeiser var Bruno Heim pavens dele-gat til Storbritannia — dvs. en slags ambassadør, men uten diplomatisk sta-tus. Storbritannias ambassadør til Den Hellige Stol, sir Mark Evelyn Heath, har tidligere vært den britiske kronens sen-demann til paven, også han uten diplo-matisk status.

Selv om det fra britisk side hevdes at gjenopprettelsen av de diplomatiske bånd er et resultat av en lang prosess og ikke henger sammen med pavebesø-ket i mai 1982, antas det at dette be-søket har fremskyndet prosessen. Skrit-tet er også et tegn på de stadig bedre forhold mellom den anglikanske kirke og den romersk-katolske.

KATOLSK KIRKE OMORGANISERT

Vatikanstaten (KN) Paven har opp-rettet en ny katolsk kirkeprovins i Afri-ka som omfatter staten Liberia. Dette betyr at landet ikke lenger har den mi-sjonsstatus det tidligere har hatt i den katolske kirke. Liberia har nå et erke-bispedømme (Monrovia) og et bispe-dømme (Cape Palmas). Av de 1,5 mil-lioner innbyggere er rundt 36.000 kato-likker. Andre kristne trossamfunn om-fatter rundt 80.000 personer.

Kardinal Basil Hume, som er president for De europeiske bispekonferansers råd (CCEE) sendte 7. januar følgende budskap til Polens biskoper:

Som president for De europeiske bispekonferansers råd ønsker jeg å henvende meg direkte og av hele mitt hjerte til dere, mine brødre, som er biskoper av Polen.

Hele det frie Europa fortsetter sin kraftige fordømmelse av unntakslovene i deres land, med de smertelige konsekvenser de medfører for hele Polens folk.

I 1966 feiret Polen sitt tusenårs-jubileum som et kristent land i hjertet av Europa. Deres lands historie, dets kultur, dets tro og dets menneskelige verdinormer vitner om at dere har del i den samme europeiske arv som vi. I denne krisetid er dere mer enn noensinne medlemmer av den europeiske familie.

Dere lever under et politisk og økonomisk system som er forskjellig fra vårt, men vi deler den samme tro og det samme håp i Jesus Kristus. Om dere trenger Europa, trenger Europa i enda høyere grad dere. Det polske folks forankring i evangeliet gir næring til deres iver for personlig frihet og menneskelig verdighet. Deres kamp i denne tid får meg til å tenke på Paulus' ord til de kristne i Roma: Hvem skal kunne skille oss fra Kristi kjærlighet? Trengsel, angst, forfølgelse, sult, nakenhet, fare, sverdet? Som det heter i Skriften: «For din skyld dreper de oss dagen lang, vi blir sett på som får til slakt». Men midt i alt dette vinner vi en overveldende seier, ved ham som gav oss sin kjærlighet. (Rm 8, 35-37)...

Både dere og deres folk kan være forvisset om at alle Europas kristne stadig ber for dere og sammen med dere. Jeg oppfordrer de europeiske bispekonferanser til å øke sine anstrengelser for å bringe dere all den materielle og åndelige hjelp dere trenger.

*Kardinal Basil Hume
Erkebiskop av Westminster,
President for De europeiske bispe-
konferansers råd.*

PRESTER SKAL IKKE INN I POLITIKKEN

Djakarta (KN) De indonesiske katolske biskoper har bedt alle prester og ordensmedlemmer i landet om å avstå fra å stille seg som kandidater til parlamentsvalgene i mai i år.

Indonesias kirke har for få prester og nonner til å kunne avgi noen til politikken, manet biskopene. Dessuten ville en prest i politikken uvegerlig bli betraktelig som en representant for kirken, og ikke for et politisk parti, trodde biskopene.

TRANGE TIDER FOR TYSKE PRESTER

Bergen (NØP/KD) Det faktum at over 70 % av den vest-tyske evangeliske kirkes inntekter går til lønninger av fast ansatte, fører til at flere kirker nå går til drastiske sparetiltak. Ansettelsesstopp er et aktuelt botemiddel. Det skjer i en tid hvor flere nyutdannede teologer står i kø for å få jobb.

Videre drøftes det å forandre på lønnsregulativene, og man vil forsøke å overføre stillinger til deltidsstillinger.

«Prest hjelper prest» er navnet på en klerikal solidaritets-aksjon som er iverksatt av Den evangeliske kirke i Bayern. Her skal en også ansette prester med tre års prøvetid. I denne tiden skal presten få lønn etter behov. Har han forsørgerplikt med to barn, skal han få full lønn. Med et barn vil han få redusert lønnen med sju prosent, osv.

Arbeidsløse prester vil få utbetalt 19,5 prosent av full lønn. Nedskjæringer innen den offentlige sosiale sektor i Vest-Tyskland vil også ramme Den evangeliske kirkes arbeide på dette område.

PAVEN VELKOMMEN TIL POLEN

Warszawa (KN) Pave Johannes Paul II er når som helst velkommen til et besøk i sitt hjemland. Det sa Polens visestatsminister Mieczyslaw Rakowsky under en pressekonferanse i Warszawa nylig. Fra kirkelig side er det kommet antydninger om at paven muligens ville avlyse sin planlagte Polen-reise i august 1982 fordi den var politisk inopportun.

Fra annet kirkelig hold blir det imidlertid understreket at ingen avgjørelse er falt i Vatikanet om dette.

«MENNESKERETTSKRENKELSER IKKE BARE I POLEN»

New York (KN) Man må ikke glemme menneskerettighetskrenkelsene i Den Tredje Verden og bare konsentrere seg om Polen. Det sa lederen for de katolske misjonsordenen Maryknoll, James Nolan. Maryknoll-misjonærer fra USA gjør en stor innsats i flere land i Latin-Amerika og Asia.

Nolan minnet om at den krigsrett som ble innført i Polen i desember har vært kjent i El Salvador i to år allerede.

I et brev til USAs regjering minnet han om at det her og i andre latinamerikanske land var blitt drept tusener av mennesker, og at også kirken opplevde på kroppen de samme overgrep som de fattige og underprivigerte.

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen ^{9/15}

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse
Ordner alt

Egen parkeringsplass

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyringsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs domkirke Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lord.: 14.00 sønd.: 9.30 (eng) 19.00	8.55	11.00
St. Hallvard kirke, Frans skanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.55	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 18.30		11.00
Vår Frue Villås kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00		—
Grejsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55	9.00		11.00
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	lord.: 18.30 sønd.: 8.00		11.00
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lord.: 19.00 sønd.: 9.00		11.00
Vår Frue Kirke, Helleveien	sønd.: 9.30		
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelenstg. 1, tlf. 83 20 19	lord.: 13.00 sønd.: 8.30		10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00		11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00		10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751	lord.: 18.00 sønd.: —		11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 22 381	9.00		11.00
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lord.: 18.00 sønd.: —		11.00
LILLEHAMMER: Mariakirken, Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lord.: 18.00 sønd.: —		10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romerskg. 1, tlf. 71 28 85	sønd.: 9.00		10.30
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038			17.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Svettestgt. 26, tlf. 50 793	lord.: 18.00		11.00
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	19.00		10.45
Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69	9.15		10.30
STAVANGER: St. Svithuns kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	lord.: 17.00 sønd.: 8.30 9.30		11.00
Søndag kl. 18.00 dialogmesse på fransk.			
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
VOSS: St. Olavs kapell Finne, tlf. 12 510		Efter avtale	
TRONDHEIM: St. Olavs kirke Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	9.00		11.00
St. Elisabeth hospital, Ha, tlf. 21 670	6.15		—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779			11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: St. Sanniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467			11.00
ALESUND: Vår Frue kirke, Norgesund, tlf. 37 538	lord.: 17.00 sønd.: 8.30		11.00
TROMSØ: Vår Frue kirke, Stor- gt. 94. Sogneprestens tlf. 84 277	lord.: 19.00 sønd.: —		11.00
St. Elisabethsøstrene, Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sønd.: 8.00		—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15		10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447	19.00		11.00
HARSTAD: St. Sanniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	lord.: 15.00 sønd.: —		10.30
NARVIK: Kristi Kongekirken, Hårekg. 82			18.30
SELFORS: Vår Frelzers kirke, Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale	

Lytt til Vatikanradioens utsendelser på skandinaviske språk!

Vatikanradioens sendinger på norsk/dansk høres hver mandag kl. 20.15 norsk tid. Ennvidere sendes på vietnamesisk to ganger daglig. Kl. 13.30 på 16 m og 13 m båndet og kl. 00.00 på 31 og 19 m.

Eventyret om . . .

(Forts. fra side 4)

alt på dette tidspunkt fått et horn i siden til den ivrige munk. Hans ut-sagn om Franz Pfanner til visse av kapitelfedrene og senere, da samar-beidet brast, viser tydelig at han ikke tilga Pfanner det der med pengene.

Dom Pfanner på sin side synes i midlertid å ha glemt den side av sa-ken til fordel for selve målet. Han ba seg unnskyldt overfor Generalkap-pilet og reiste hjem til Banjaluka

STØTT
CARITAS NORGE

Giro 20 20881

for å gjøre forberedelser til det store prosjekt: «Sør-Afrikas stjernestund var kommet». (forts. i neste nr.)

LITURGISK KALENDER

FEBRUAR

- Ferial. 2. Sam. 15, 13-14.30 ; 16. 5-13a. Mk. 5, 1-20.
- Herrens fremstilling i Templet. Mal. 3, 1-4. Hebr. 2, 14-18. Lk. 2, 22-40 (eller 22-32).
- Ansgar, biskop. 2. Sam. 24, 2.9-17. Mk. 6, 1-6.
- Ferial. 1. Kong. 2, 1-4.10-12. Mk. 6, 6-13.
- Agathe, jomfru og martyr. Hebr. 12, 18-19.21-24. Mk. 6, 7-13.
- Paul Miki og ledsagere, martyrer. 1. Kong. 3, 4-13. Mk. 6, 30-34.
5. alm. søndag. Job 7, 1-4.6-7. 1. Kor. 9, 16-19.22-23. Mk. 1,29-39.
- Ferial eller Hieronymus Emiliani. 1. Kong. 8, 1-7.9-13. Mk. 6, 53-56.
- Ferial. 1. Kong. 8, 22-23.27-30. Mk. 7, 1-13.
- Scholastica, jomfru. 1. Kong. 10, 1-10. Mk. 7, 14-23.
- Ferial eller Vår Frue av Lourdes. 1. Kong. 11, 4-13. Mk. 7, 24-30 eller (til Mariamesse) Jes. 66, 10-14c. Lk. 1, 41-55.
- Ferial. 1. Kong. 11, 29-32 ; 12, 19. Mk. 7, 31-37.
- Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. 1. Kong. 12, 26-32 ; 13, 33-34. Mk. 8, 1-10.
6. alm. søndag. 3. Mos. 13, 1-2.44-46 (Hebr. 1-2.45-46). 1. Kor. 10, 31-11, 1. Mk. 40-45. (Kyrillos, munk og Methodios, biskop, feires ikke).
- Ferial. Jak. 1, 1-11. Mk. 8, 11-13.
- Ferial. Jak. 1, 12-18. Mk. 8, 14-21.
- Ferial eller De syv stiftere av Servitterordenen. Jak. 1, 19-27. Mk. 8, 22-26.
- Ferial. Jak. 2, 1-9. Mk. 8, 27-33.
- Ferial. Jak. 2, 14-24.26. Mk. 8, 34-39 (Gr 8, 34-9, 1).
- Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. Jak. 3, 1-10. Mk. 9, 1-12 (Gr 2-13).
7. alm. søndag. Jes. 43, 18-19.21-22.24b-25. 2. Kor. 1, 18-22. Mk. 2, 1-12. (Peter Damian, biskop og kirkelærer, feires ikke).
- Apostelens Peters Stol. 1. Pe. 5, 1-4. Mt. 16, 13-19.
- Polykarp, biskop og martyr. Jak. 4, 1-10. Mk. 9, 29-36 (Gr. 30-37).

FASTETIDEN

- Askeonsdag. Joel 2, 12-18. 2. Kor. 5, 20-6, 2. Mt. 6, 1-6.16-18.
- Ferial. 5. Mos. 30, 15-20. Lk. 9, 22-25.
- Ferial. Jes. 58, 1-9a. Mt. 9, 14-15.
- Ferial. Jes. 58, 9b-14. Lk. 5, 27-32.
1. søndag i fasten. 1. Mos. 9, 8-15. 1. Pe. 3, 18-22. Mk. 1, 12-15.

Den hellige Barbara . . .

(Forts. fra side 6)

fat på sin datter og støvner hende for retten. —

Legenden beretter ikke noget om, at hun bliver dømt, men tidspunktet tilsiger vel, at hun blev det; for resultatet bliver i hvert fald, at hun først bliver pisket, hvorefter de rå voktere får besked om, at hendes skønne legeme skal sønderrives med glasskår! — Det er ikke nok, dramaet må gå sin gang, — sårene skal brændes med fakler.

Det er helt klart, at man befinder sig i legendernes og eventyrenes verden. På den anden side kan man ikke undgå at fornemme en gnist af virkelighedens martyrium, på trods af de gamle tornekrat, som lag på lag har lagt sig over historiens kerne.

Noget af det, som for undertegnede står som en fornemmelse af realitet, er den dramatiske intensitet, som historien fortelles med, og det forekommer heller ikke umuligt, at den unge pige i al sin angst og nød og smerte under torturen skal have råbt: «Herre, tag alt fra mig, bare ikke Den hellige Ånd!» — At netop sådanne udråb har overlevet og har givet næring til middelalderens trosideal er ikke så ejendommelig en tanke. Som altid i helgenlegender kommer det dramatiske højdepunkt til sidst og ligesom efterlader et glimt af respekt for martyriet til den verden, som kom efter: Endelig i året 306 blev den heltemodige-jomfru hals-hugget af sin egen fader!

Barbara blev middelalderens «arbejderhelgen» — Arbejdet under jorden var traditionelt forbundet med usikkerhed, angst og fare, og livet kunde ende på dramatisk måde for mange. Den katolske kirke har i sin visdom gået et skridt videre og erklæret den hellige Barbara for de døendes beskytter; og det er i hvert fald et område, som siger de fleste i nutiden en hel del og har sin relevans til alle mennesker til alle tider.

S. R.

Den gotiske . . .

(Forts. fra side 9)

Det skjer at man kjenner direktekontakt med den førkristne kulten.

Wulfila hører til den tidlige bysantinske verden. Til oldkirkens store bibeloversettelsesarbeide. Det skulle

gå tusen år innen en like så fullstendig og målbevisst oversettelse skulle skapes på et germansk språk, og hans møysommelige ordvalg for over 1600 år siden ser man fremdeles spor etter i dagens nordiske kirkespråk.

(fork.) Signum

Vi konsentrerer oss som bekjent om religiøs musikk og folke-musikk og synes vi etterhvert har klart å skaffe et godt utvalg av disse. Vi har også mange kassetter med gregoriansk og ortodoks kirkemusikk, blant andre:

- Messe des Anges, kr. 50,—.
- Messes populaires gregoriennes, kr. 50,—.
- Chant Gregorien et Orgue: Saint Benoit, kr. 61,—.
- Chefs-D'Œuvre Gregorien, kr. 50,—.
- Paques, kr. 61,—.
- Chants de L'Assomption, kr. 54,—.
- Chants de L'Assomption, kr. 54,—.
- Liturgies Des Heures, kr. 50,—.
- La Journée Monastique, kr. 50,—.
- Gregorien à Citeau, kr. 50,—.
- Ambrosien Cahnt, kr. 72,—.

ORTODOKSE (Kassetter):

- Ostkirchliche Gesänge, kr. 70,—.
- Liturgie Orthodoxe Slave Vol. 1, 2, 3 à kr. 66,—.
- Chant de la Liturgie Slavonne, kr. 66,—.
- La Divine Liturgie de Saint Jean Chrysostome, kr. 66,—.
- Rachmaninow op. 31: Die Göttliche Liturgie unseres Heiligen Joh. Chrysostomos, (2 plater), kr. 144,—.
- Easter on Mount Athos, kr. 72,—.
- Chant Liturgie Russe, kr. 50,—.

Alle de ovenfor nevnte kassetene foreligger på plate.

MODERNE KOMPOSISJONER:

- Melodies pour Prier vol. 1, 2 à kr. 50,—.
- L'Arche — Complaintes des XIIIe, XVe, XVIe siècles avec chanterelle Lanza del Vasto, kr. 50,—.
- Steal Away To Jesus — Spirituals and Gospels, kr. 70,—.
- HEGE KLUCK, ung norsk sangerinne, synger bl. a.:
Ave Maria, The Lords Prayer, Ave Verum, Panis Angelicus,
Maria Wiegenlied m. fl., kr. 66,—.

Andre plater og kassetter med klassisk musikk skal vi komme tilbake til i senere annonse.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. (02) 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 10—14.

Torsdag 9—18.

FORBIKTING&AKTIESELSKAPET LIVSFORSIKRINGSBELSKAPET
VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

12.000 DREPTE I FJØR

San Salvador (KN) 11.723 mord, 1.808 forsvunne og 776 attentater. Det er de tall den katolske kirke i El Salvador har for de elleve første måneder av 1981. Tallene ble offentliggjort av den apostoliske administrator i San Salvador, biskop Trturo Rivera y Damas, kort etter nyttår. Pr. måned er over 1.000 blitt drept, for det meste bønder i alderen 16 til 30 år. Gjennomsnittlig 164 personer forsvant hver måned — for det meste arbeidere og studenter.

Biskopen opplyste at antall salvadorenske flyktninger kunne anslås til 229.000 pr. november 1981. Av dem er 140.000 i Mexico, 50.000 i Guatemala eller Honduras og de øvrige i de andre land i området. Dessuten fantes det rundt 300.000 interne flyktninger i El Salvador.

Biskop Rivera håpet at valgene i mars kunne bringe landet på en bedre kurs. Men da var det også nødvendig at egoisme, absoluttisme og smålighet legges til side. Rivera advarte samtidig mot en internasjonalisering av konflikten i landet ut i fra en øst-vest-tankegang.

Han advarte også mot den moralske oppløsning som bredte seg som en følge av urolighetene.

NEPPE PAVEBESØK I POLEN

Baden-Baden (KN) Det blir neppe noe av det besøk pave Johannes Paul II planla til Polen i august 1982. Denne reisen ble fastlagt i oktober og november i fjor, før det ble innført krigsrett i Polen.

Teologiprofessoren Franciszek Blachnicki, stifteren av Oase-bevegelsen i Polen, mente at et eventuelt pavebesøk bare ville utnyttes slik at situasjonen i landet ble fremstilt som normal. Dette var verken i Vatikanets eller i den polske kirkes interesse, mente han i et intervju med vest-tysk fjernsyn.

ØKONOMISK SAMARBEID NØDVENDIG, SIER ERKEBISKOP

Quito (KN) Lederen for de katolske kirke i Ecuador, kardinal Pablo Munoz i Quito, har offentliggjort et opprop om økonomisk samarbeid. Den sosiale orden krever at arbeidsgivere og arbeidere, myndighetene og fagforeningene, stifter sosial fred og samarbeider, slik at alle familier i alle sosiale skikt får del i de sosiale goder, het det i appellen fra erkebiskopen.

KIRKELIG KOMMISSJON VIL FORSONING MELLOM ARGENTINERNE

Buenos Aires (KN) Den katolske argentinske kommisjon Justitia et Pax (for rettferdighet og fred) har rettet en appell til alle argentinere om forsoning. I et dokument med tittelen «Fredens utfordring» oppfordrer kommisjonen

til en fornyelse av landet, så man får et Argentina der ingen som dømmes for noe, nektes muligheten til å anke dommen, og ingen fengsles uten lov og dom.

DOMINIKANER DØMT

Praha (KN) Kort før jul ble den tsjekkiske katolske pater Jaroslav Duka dømt til 15 måneders fengsel i Plzen. Det forlyder fra kilder med kontakt med borgerrettighetsbevegelsen Charta 77.

Dominikaterpateren ble dømt for å ha feiret en messe i hemmelighet og å ha utdelt sykesalvselvns sakrament. Til dette ville han ha trengt særtillatelse fra myndighetene. Han ble dømt etter lovens paragraf 178 om hindring av statens oppsyn med kirken. Presten ble fengslet i august 1981, etter at han hadde feiret messen sammen med to vest-tyske prester som var på besøk.

UNGE NORSKE KATOLIKKERS FORBUND — LEIRE 1982

Påskeleir	9. klasse/konfirmanter	Mariaholm 5. — 11. april 82
Junior I juni	9, 10, 11 år	Mariaholm 26. juni — 3. juli 82
Junior I august	9, 10, 11 år	Mariaholm 4. — 14. august 82
Junir II	12 — 13 år	Mariaholm 19. — 26. juni 82
Nord-Norge leir	11 — 14 år	Storfjord 6. — 13. august 82
Leir for vietnamesere		Mariaholm 3. — 10. juli 82
Ten I leir (kanoleir)	14 — 15 år	Stella Maris 19. — 26. juni 82
Ten II leir	16 — 17 år	Pax (v/Bergen) 7. — 14. august 82
Ten II sjøleir	16 år oppover	Collin Archer skøyte 7. — 14. august 82
Fottur	15 år oppover	(ant.) Hardangervidda 7. — 14. august 82
Nordisk leir	18 år oppover	Finnland 18. juli — 1. august 82

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen, ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tlf. 20 27 35 (privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16, lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).
Kr. 110,— pr. år.
For halvår kr. 55,—.
Utlandet utenfor Skandinavia kr. 125,— pr. år.
Annonser 10 dager før utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480.